



**HIFO – AGDER**  
Avd. av Den norske  
historiske forening

# Årsmelding 2019-2020

---

## ORGANISASJON

Ved sist oppdaterte medlemsliste hadde HIFO Agder 50 medlemmer.

### Styret for HIFO Agder har i perioden bestått av:

Gunhild Aaby, Vest-Agder-museet (leder)

Kristoffer Vadum, Aust-Agder museum og arkiv/KUBEN (kasserer)

Roger Tronstad, Statsarkivet i Kristiansand (sekretær)

May-Brith Ohman Nielsen, UiA

Thomas V. H. Hagen, Arkivet freds- og menneskerettighetssenter

Ingrid Næser, Vågsbygd videregående skole (vara)

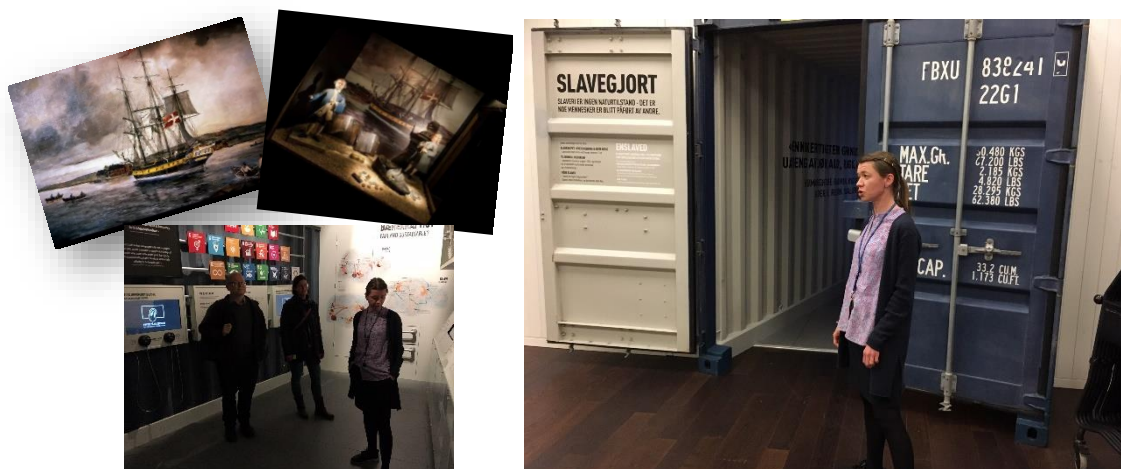
**Revisor:** Magne Thorbjørn Jensen

**Valgkomité:** Harald Rinde, Lars Aase og Ingvild Ruhaven

I perioden har det vært avholdt to ordinære styremøter i tillegg til et møte i forbindelse med arrangementet «150 minutter av Agders historie på 150 minutter». Det har i tillegg vært løpende kontakt mellom styremedlemmene på e-post.

## Årsmøtet 2019

Årsmøtet i HIFO Agder 2019 ble avholdt 20. mars på KUBEN i Arendal. Etter årsmøtet var det omvisning i utstillingen «Slavegjort» om slaveskipet Fredensborg – med fokus på arbeidet bak utstillingen – ved historiker og prosjektleder Ingvild Velure. Roger Tronstad skrev et stykke om besøket i «Historikeren».



«Behind the scenes» til utstillingen om slaveskipet Fredensborg sammen med prosjektleder Ingvild Velure. Utstillingen kombinerer den dramatiske historien om slaveskipet Fredensborgs siste reise (1767-68), med FNs bærekraftsmål for 2030.

## AKTIVITETER

Den norske historiske forening feiret sitt 150-årsjubileum i 2019, og HIFO Agder markerte dette blant annet med arrangementet «150 år av Agders historie på 150 minutter». Aktiviteten har ellers vært på linje med tidligere år.

### Spaltestafett i Agderposten

Det har vært avlevert rekordmange etapper til spaltestafetten «I et historisk lys» i Agderposten i inneværende periode. HIFO Agder samarbeider med Aust-Agder museum og arkiv om å levere historiske artikler til avisa, og bidragene blir lagt ut på KUBENs hjemmeside etter publisering. Kristoffer Vadum har koordinert arbeidet. Fra midten av mars 2019 til mars 2020 har hele 17 artikler stått på trykk:

Forfatter	Artikkeltittel	Publisert i Agderposten
Leonhard Jansen (Setesdalsmuseet/AAMA)	Frå postveg til rideveg	2019 mar. 18
Anne Klippenvåg Pettersen (KUBEN/AAMA)	Sørgelige smykker	2019 apr. 19
Kristoffer Vadum (KUBEN/AAMA)	Polarhelten fra Barbu	2019 mai 9
Thomas V.H. Hagen (ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter)	Marta Steinsviks gate og andre historiske blindgater	2019 mai 10
Gunnar Molden (Næs jernverksmuseum)	Malmfarten mellom Arendal og Larvik	2019 mai 24
Hilde Austarheim (KUBEN/AAMA)	De 'fattige fisker folck' på Merdø	2019 mai 31
Tonje Ramse Trædal (Elvarheim/AAMA)	Motar og drakttradisjonar i Åmli	2019 jun. 21
Nina Kjølsten Jærnes (NIKU)	Å være forberedt på det verste	2019 sep. 6
Lena Sannæs (KUBEN/AAMA)	Nasjonsbyggeren som elsket å danse	2019 sep. 13
Gaute Christian Molaug (KUBEN/AAMA)	Skipsfartseventyr i krisetid	2019 okt. 4
Egil Blomsø (KUBEN/AAMA)	Hjuldampernes tid	2019 okt. 18
Roger Tronstad (Statsarkivet i Kristiansand)	Nicolai Wergeland - Norges første influenser?	2019 nov. 15
Yngve Schulstad Kristensen (KUBEN/AAMA)	Verdens første flyvning over Sydpolen	2019 nov. 22
Kari Helene Kullerud (KUBEN/AAMA)	Fargetreet i slaveskipets last	2019 nov. 29
Hilde L. Austarheim (KUBEN/AAMA)	De gamle landstedene i Arendal	2019 des. 6
Thea Eriksen (Vest-Agder-museet)	Kristiansandsskipet som endte som bølgebryter på D-dagen	2020 feb. 7
Berit Eide Johnsen (UiA)	Xantippene. Lillesandskvinner på barikadene på 1970-tallet.	2020 feb. 14

### Hva blir du som historiker?

Den 1. april inviterte HIFO Agder i samarbeid med Institutt for filosofi, religion og historie og Clio - historiestudentene på UiA for tredje gang til «Hva blir du som historiker?» på ØstSia, en uformell kveld for historiestudenter og andre interesserte. Målet med arrangementet var å inspirere og synliggjøre hva historiefaget kan brukes til og gi av muligheter. Arrangementet var populært, med nærmere 40 interesserte.



#### Program:

- Innledning ved professor May-Brith Ohman Nielsen: «Fremtiden - noe for historiestudenter?»
- Panelsamtale med Mari Arnekleiv Bækkelund (fagarkivar Norsk vegmuseum), Lars Aase (Cappelen Damm Akademisk) og Birgitte Sørensen (Vest-Agder-museet) om hva de har blitt som historikere – og hvordan de har blitt det. Ingrid Næser ledet panelet.
- Historiequiz ved quizmaster Thomas Hagen.

#### Hvordan skrive i Store norske leksikon på nett?

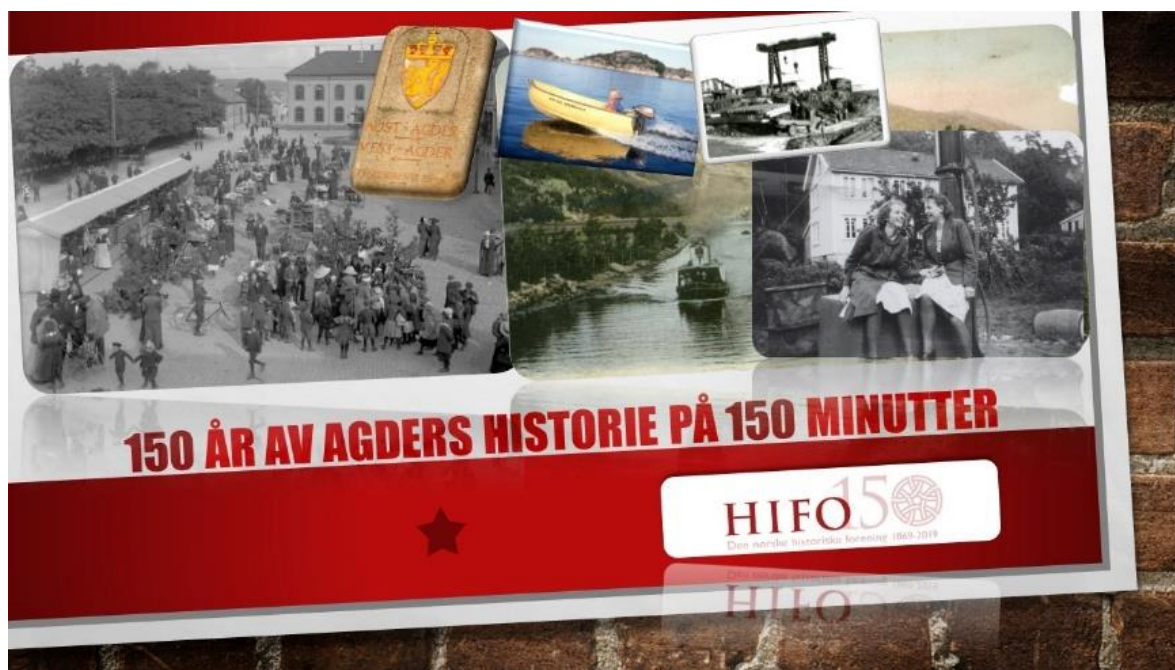
Som et ledd i feiringen av 150-årsjubileet inviterte HIFO i samarbeid med lokallaget og Store norske leksikon (snl.no) til et praktisk og hyggelig kurs med faglig innsats mandag 23. september på Arkivsenter sør i Kristiansand. Bakgrunnen var at HIFO ønsket å vise betydningen av fag og kunnskap med en gave til samfunnet vi er del av. Målet var 150 nye eller forbedrede artikler i Store norske leksikon (snl.no). Om dugnaden i Kristiansand førte oss mye nærmere målet, er usikkert, men de ti deltakerne fikk en inspirerende innføring av SNLs Gunn Hild Lem og lærte mer om hvordan de kunne dele kunnskapen sin ved å skrive eller oppdatere artikler i nettleksikonet.



#### 150 år av Agders historie på 150 minutter

Lokallagets største arrangement i anledning HIFOs 150-årsjubileum var «150 år av Agders historie på 150 minutter» på Håndverkeren i Kristiansand tirsdag 8. oktober 2019. Arrangementet var lagt opp som en reise gjennom Agders historie hvert tiår fra 1869 til 2019 i løpet av 150 minutter. Historikere fra hele landsdelen bidro i denne historiedugnaden med glimt av stort og smått av lokale hendelser og noen litt lengre linjer, som til sammen ga et uhøytidelig bilde av hva som har skjedd i Agder i løpet av disse 150 årene. Gunhild Aaby var ordstyrer og bandt arrangementet sammen. Responsen fra publikum var overveldende. I stil med antall jubileumsår, fikk vi presset 150 gjester inn i lokalet, og de fleste holdt ut i 150 minutter. Arrangementet var åpent og gratis og i samarbeid med Håndverkeren, noe som ga god uttelling i form av god synlighet, ikke minst i sosiale media. HIFO Agder mottok økonomisk støtte fra HIFOs jubileumsavsetning til arrangementet.





#### Program:

- 1869-1879: Anne Mette Seines, UiA: "Mercuriale tilstander. Om Renlighedstilstandene i Lillesand og Norge på slutten av 1800-tallet".
- 1879-1889: Gunnar Molden, Næs Jernverksmuseum: "Stiftelsen av Det norske Arbeiderparti – i Arendal".
- 1889-1899: Håkon Haugland, forfatter av Arendals historie bd. 2: «En skipsbyggmesters svanesang».
- 1899-1909: Samuel Høiland, Tingvatn fornminnepark, VAM: "Republikanerne i Vest-Agder i 1905".
- 1909-1919: Roger Tronstad, Arkivverket: "Da fattige mistet stemmeretten".
- 1919-1929: Knut Straume, FN-sambandet: "Brochmann og Den åndsrevolusjonære bevegelsen".
- 1929-1939: Jan Henrik Munksgaard, historiker og pensjonist, VAM: "Da modernismen kom til Kristiansand".
- 1939-1949: Thea Eriksen, D/S Hestmanden, Vest-Agder-museet: "Med D/S Sirehei gjennom andre verdenskrig".
- 1949-1959: Jan Egil Hansen, Vest-Agder-museet: "Synke- og vedlikeholdsfri" – plastbåtenes ankomst og Sørlandet".
- 1959-1969: Trond Bjerås, UiA: "Da bilen forandret Agder. Frislippet av privatbiler i 1960".
- 1969-1979: Berit Eide Johnsen, UiA: "Xantippene – Lillesands-kvinner på barrikadene på 1970-tallet".
- 1979-1989: Bjørg Seland, professor emeritus, UiA: "Nei til atomvåpen! Kald krig og varmt engasjement i Kristiansand".
- 1989-1999: Gaute Molaug, Aust-Agder museum og arkiv: "Tidenes beste ski-NM".
- 1999-2009 og 2009-2019: Utgitt pga. sykdom.



## Agderseminaret 2019

HIFO Agder er med i Forskernettverk Agder, som står bak Agderseminaret. Seminaret ble arrangert 17. - 18. oktober på KUBEN i Arendal. Årets tema var knyttet til fylkessammenslåingen fra 1. januar 2020: «Grenseløst Agder – det som skilte og det som bandt».

## ANNET

Styreleder Gunhild Aaby representerte HIFO Agder på HIFOs årsmøte under Norske historiedager i Tønsberg i juni 2019. Der ble også styremedlem i lokallaget, Thomas V. H. Hagen, valgt til leder av Den norske historiske forening, og det nasjonale HIFO-styret med sekretariat flyttet fra Universitetet i Oslo til Universitetet i Agder, noe som vi også anser som en anerkjennelse av HIFO-arbeidet lokalt og den vellykkede avviklingen av Norske historiedager i Kristiansand i 2018.

Thomas V. H. Hagen representerte HIFO Agder på det årlige styre- og lokallagsseminaret til HIFO, som i år ble arrangert i Trondheim 29. og 30. november. Tema for samlingen var organisasjonsutvikling.

HIFO Agder har egen facebookside, som brukes til å formidle aktuell informasjon til medlemmer og andre interesserte: <http://www.facebook.com/hifoagder>

*Kristiansand, 8. mars 2020*

*For styret i HIFO Agder*

*(sign.)*

*Gunhild Aaby*

*Leder*